

Tiesību aktos noteiktās normas pašvaldības sociālās palīdzības nodrošināšanā, to pielietošana praksē un plānotās izmaiņas

**Sociālo dienestu sociālā darba speciālistu sanāksmes
2011.gada februāris - marts**

Dace Zvirgzdiņa, Maruta Pavasare, Maija Sarkane
LM Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības departaments

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums

- ❑ Sociālo pakalpojumu un **sociālās palīdzības saņemšanas kārtību nosaka** Ministru kabinets un pašvaldību domes (*3.panta otrā daļa*)
- ❑ Pašvaldība saistošajos noteikumos **VAR noteikt labvēlīgākus nosacījumus ģimenes (personas) atzīšanai par trūcīgu**, tai skaitā var atzīt par trūcīgu ģimeni (personu), kurai ir parādsaistības (*33.panta otrā daļa*)
- ❑ Ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta, pašvaldība, izvērtējot ģimenes (personas) ienākumus, ir tiesīga no pašvaldības pamatbudžeta izmaksāt arī **citus pabalstus ģimenes (personas) pamatvajadzību apmierināšanai** (*35.panta trešā daļa*)
Šā panta trešajā daļā minēto **pabalstu veidu, apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos** (*35.panta ceturtnā daļa*)

Dzīvokļa pabalsts

- Ir šādi **palīdzības veidi** – pabalsta piešķiršana dzīvojamās telpas īres maksas un maksas par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, segšanai (turpmāk — **dzīvokļa pabalsts**) (*likums “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” 3.panta piektā daļa*)
- **Dzīvokļa pabalsta apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šo pabalstu**, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos (*SPSPL 35.panta piektā daļa*)

Maznodrošinātā statuss

- ❑ Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām **trūcīgām** un **maznodrošinātām** ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbspējīgo personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā (*SPSPL 32.pants*)
- ❑ Par **maznodrošinātu** atzīstama persona, kuras **ienākumi un materiālais stāvoklis** nepārsniedz attiecīgās pašvaldības domes noteikto līmeni, kas savukārt nedrīkst būt zemāks par trūcīgas personas ienākumu un materiālā stāvokļa līmeni, kādu, pamatojoties uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu, noteicis Ministru kabinets. Personai, kura atzīta par maznodrošinātu personu, tiek izsniegta šo statusu apliecinoša **izziņa** (*likums “Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” 14.panta sestā daļa*)

Noteikumi par garantēto minimālo ienākumu līmeni

(MK 15.12.2009. noteikumi Nr.1489)

Pašvaldības dome ir tiesīga noteikt

vecuma un invaliditātes pensiju saņēmējiem citā GMI līmeni,

kas nav zemāks par šo noteikumu 2.1.apakšpunktā minēto ienākumu līmeni (pilngadīgai personai – 40 latu mēnesī) un nepārsniedz normatīvajos aktos par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu noteikto ienākumu līmeni (*3.punkts*)

Problēmas pašvaldību saistošajos noteikumos (1)

- ❑ Izdošanas pamatojumā un pašos saistošajos noteikumos atsauce uz spēku zaudējušiem likumiem, MK noteikumiem;
- ❑ Likumos un MK noteikumos noteikto tiesību normu pārrakstīšana;
- ❑ Neatbilst pašvaldības sociālās palīdzības mērķiem un pamatprincipiem, taču izdošanas pamatojumā atsauce uz SPSP likuma 35.panta trešo un ceturto daļu (*citi pabalsti ģimenes (personas) pamatvajadzību apmierināšanai*) veidu, apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos);

Problēmas pašvaldību saistošajos noteikumos (2)

Piemēram:

- "Par vienreizējiem pabalstiem personām, kuras atbrīvotas no brīvības atņemšanas vietām";
- "Par vienreizēju apbedīšanas pabalstu";
- "Par svētku pabalstiem";
- "Par pašvaldības pabalstu mājokļa pielāgošanai personām, kuras pārvietojas riteņkrēslā";
- "Par pabalstu ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai";
- "Par papildu materiālo palīdzību pašvaldībā"

Problēmas pašvaldību saistošajos noteikumos (3)

□ Saistošo noteikumu izdošanas pamatojumā, raugoties no to satura un virsraksta, būtu jābūt atsaucei uz citiem tiesību aktiem

Piemēram:

➤ “Par XXX domes saistošajiem noteikumiem “Par pabalstiem **pilngadību sasniegušajiem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem**””

- izdoti saskaņā ar SPSP likuma 35.panta trešo un ceturto daļu;

- tā vietā jābūt **MK 15.11.2005. noteikumu Nr.857** “Noteikumi par sociālajām garantijām bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” atbilstošiem konkrētiem punktiem;

➤ “Par pašvaldības palīdzību **audžuģimenēm**”

- izdoti saskaņā ar SPSP likuma 35.panta trešo un ceturto daļu;

- tā vietā jābūt **MK 19.12.2006. noteikumu Nr.1036** “Audžuģimenes noteikumi” atbilstošiem konkrētiem punktiem

Problēmas pašvaldību saistošajos noteikumos (4)

□ Saistošo noteikumu izdošanas pamatojums neatbilst juridiskajai tehnikai – nepieciešams konkretizēt likuma pantus un MK noteikumu punktus

Piemēram:

- *Izdoti saskaņā ar likumu “Par sociālo drošību”;*
- *Izdoti saskaņā ar MK 17.06.2009. noteikumiem Nr.550 „Kārtība, kādā aprēķināms, piešķirams, izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vienošanās par līdzdarbību”*

Mājsaimniecība (1)

- ❑ Ministru kabinets nosaka ienākumu un materiālā stāvokļa līmeni, kuru nepārsniedzot ģimene, kas sastāv no laulātajiem, personām, kurām ir kopēji izdevumi par uzturu un kuras mitinās vienā mājoklī, vai atsevišķi dzīvojoša persona tiek atzīta par trūcīgu, un kārtību, kādā **ģimene (persona)** tiek atzīta par trūcīgu (*SPSP likuma 33.panta pirmā daļa*)
- ❑ Noteikumi nosaka ienākumu un materiālā stāvokļa līmeni, kuru nepārsniedzot ģimene, kas sastāv no laulātajiem, personām, kurām ir kopēji izdevumi par uzturu un kuras mitinās vienā mājoklī, vai atsevišķi dzīvojoša persona (turpmāk – ģimene (persona)) tiek atzīta par trūcīgu, kā arī kārtību, kādā novērtējami ģimenes (personas) ienākumi un materiālais stāvoklis (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 1.punkts*)
- ❑ Pabalstu piešķir ģimenei vai atsevišķi dzīvojošai personai (turpmāk – ģimene (persona)), kura atzīta par trūcīgu atbilstoši normatīvajiem aktiem par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu, lai sniegtu materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām ģimenēm (personām) un veicinātu darbaspējīgo personu līdzdarbību savas sociālās situācijas uzlabošanā (*MK 17.06.2009. noteikumu Nr.550 2.punkts*)

Mājsaimniecība (2)

□ Deklarācijā norāda šādus ģimenes (personas) ienākumus:

- atsevišķi dzīvojoša laulātā vai bērna vecāka sniegtais materiālais atbalsts
(MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 13.1.3.apakšpunkts)

Piemēram:

*MK 550 18.punkts Pabalstu samazina **vai atsaka**, ja pabalsta saņēmējs:*

*- **nav noteiktā laika periodā deklarējis dzīvesvietu***

Dzīvesvieta (1)

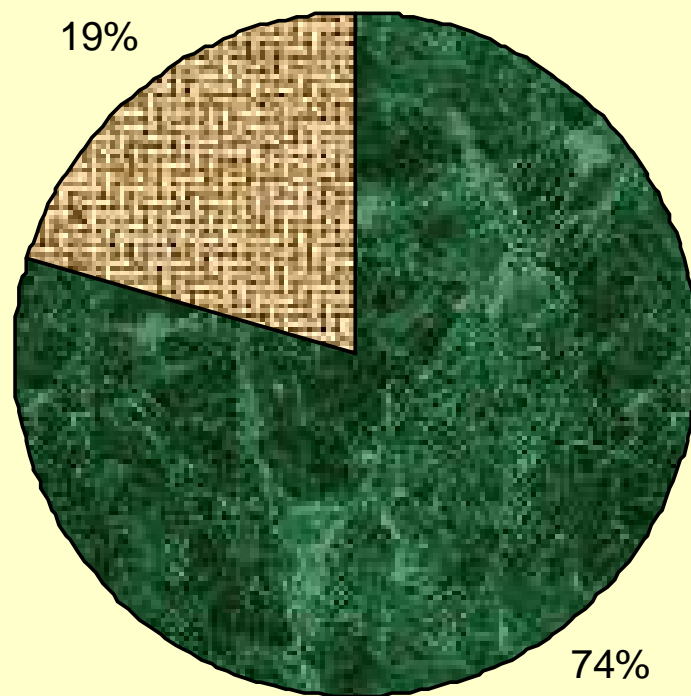
□ Pašvaldībai, kuras teritorijā **persona reģistrējusi savu pamatdzīvesvietu**, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību (*SPSP likuma 9.panta pirmā daļa*)

□ Pabalstu, pamatojoties uz ģimenes (personas) iesniegumu un trūcīgas ģimenes (personas) statusu apliecinošiem dokumentiem, aprēķina, piešķir un izmaksā tās pašvaldības sociālais dienests, kuras teritorijā **ģimene (persona) deklarējusi savu dzīvesvietu** (turpmāk – sociālais dienests) (*MK 17.06.2009. noteikumu Nr.550 3.punkts*)

❖ *“Tiesības saņemt sociālos pabalstus ir personām (ģimenēm), kurām noteikts trūcīgas personas (ģimenes) statuss un kuras ir reģistrējušas savu dzīvesvietu un faktiski dzīvo ... novadā ne mazāk kā 6 mēnešus”*

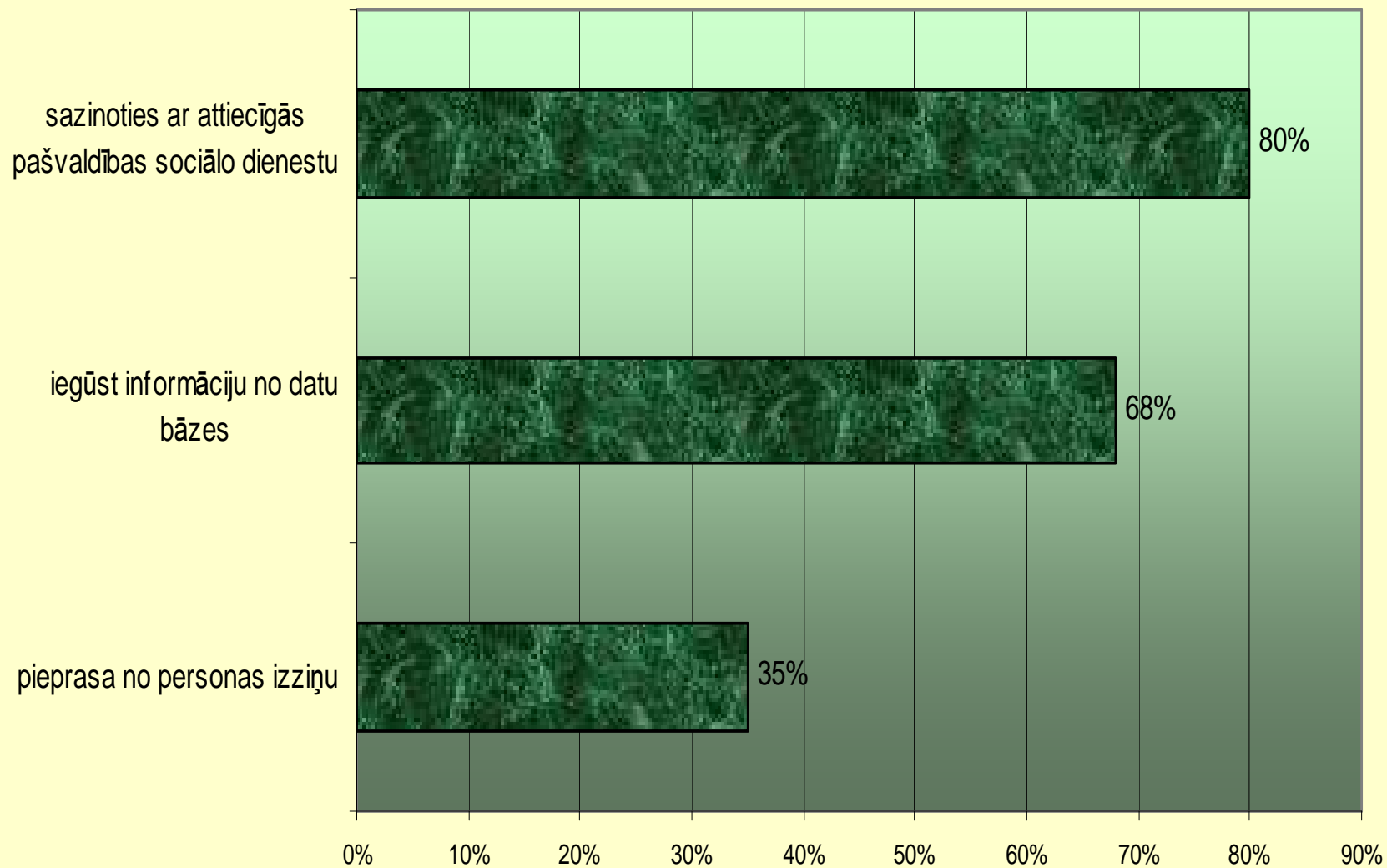

Vai pašvaldībā bijuši gadījumi, kad kā mājsaimniecības locekļus uzrāda adresē nedeklarētas personas?

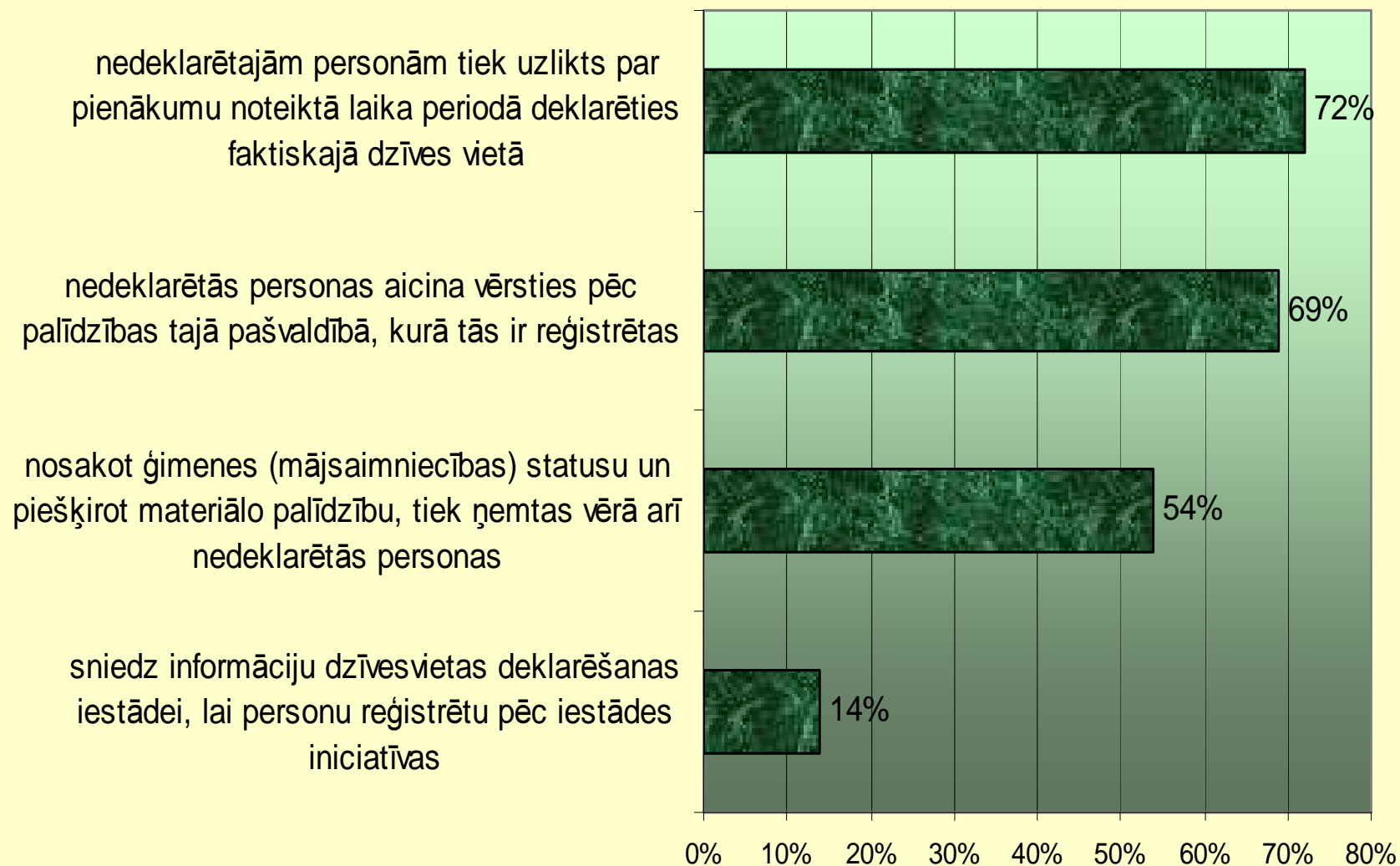

■ jā ■ nē

Pārbaude, vai nesāņem palīdzību deklarētajā dzīves vietā:

Dienesta rīcība:

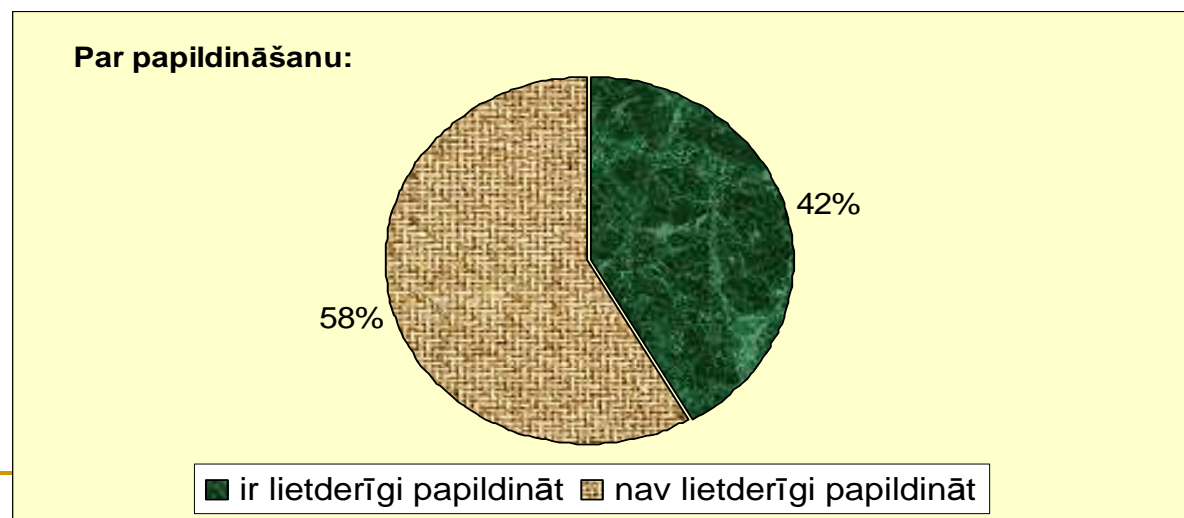
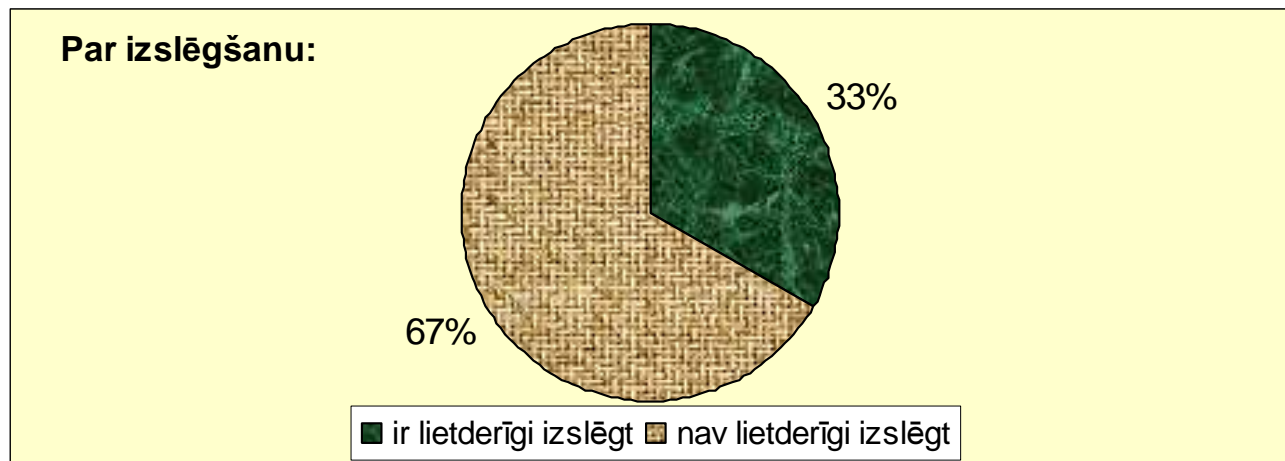
Kritēriji (1)

Ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz 90 latu un ja:

- tai nepieder naudas **līdzekļu uzkrājumi**, **vērtspapīri** vai **īpašums**, izņemot šo noteikumu 19.punktā minēto;
- tā nav noslēgusi **uztura līgumu**;
- tā nesaņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtos pakalpojumus vai tā neatrodas ieslodzījumā;
- persona ir reģistrējusies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieks vai darba meklētājs, izņemot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 37.panta otrajā daļā minētos gadījumus (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 2.punkts*)

Pašvaldību ieteikumi par atsevišķu nosacījumu vai kritēriju izslēgšanu vai papildināšanu normatīvajos aktos (2)

Kritēriji (?)

Ģimene (persona) atzīstama par trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz 90 latu un ja:

- tai nepieder *nekustamais un kustamais* īpašums, izņemot šo noteikumu 19.punktā minēto;
- *tās izdevumi nepārsniedz ieņēmumus;*
- *trūcīgas ģimenes (personas) statusa laikā nav iegādājusies nekustamo un kustamo īpašumu;*
- tā nesaņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtos pakalpojumus vai tā neatrodas ieslodzījumā;
- persona ir reģistrējusies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieks vai darba meklētājs, izņemot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 37.panta otrajā daļā minētos gadījumus (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 2.punkts*)

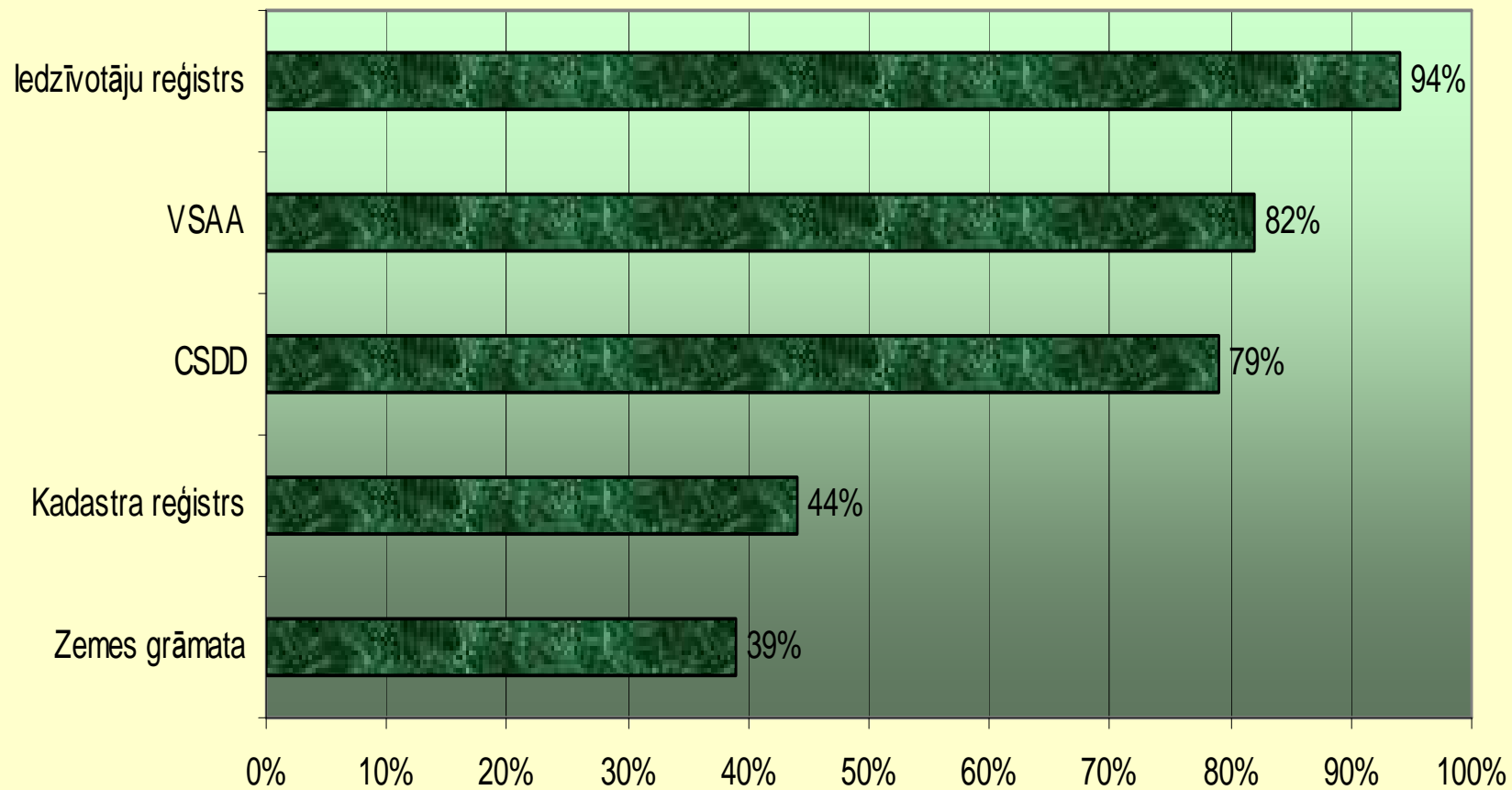
Klienta pienākumi

- ❑ Ģimenes (personas) atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam pašvaldības sociālais dienests novērtē pēc **iesnieguma** saņemšanas par ģimenes (personas) atzīšanu par trūcīgu (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 3.punkts*)

- ❑ Lai novērtētu ienākumus un materiālo stāvokli, **iesniedzējs aizpilda un iesniedz pašvaldības sociālajā dienestā iztikas līdzekļu deklarāciju** (1.pielikums) (turpmāk – deklarācija), kā arī iesniedz izziņas par šo noteikumu 13.punktā minētajiem ienākumiem, ja nepieciešamā informācija nav pašvaldības un valsts datu reģistros (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 5.punkts*)

Pašvaldību izmantotie Valsts datu reģistri

Ziņu pārbaude un apsekošana (1)

□ Pašvaldības sociālais dienests pārbauda deklarācijā sniegtās ziņas, izmantojot pašvaldības un valsts datu reģistros pieejamās ziņas par ģimeni (personu) vai **pieprasot ziņas no valsts un pašvaldību institūcijām, bankām**, kā arī privātpersonām, **ja nepieciešams**, pieprasot arī ziņas apliecinošus dokumentus un **apsekojot ģimeni (personu) dzīvesvietā** (2.pielikums) (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 7.punkts*)

** Pirmreizējo klientu obligāta apsekošana;*

** Datu neatbilstība*

Lēmuma pieņemšana (1)

❑ **Pašvaldības sociālais dienests** pēc personas un tās ģimenes locekļu ienākumu un citu materiālo resursu izvērtēšanas **lemj** par sociālās palīdzības pabalsta piešķiršanu personai, kas pabalstu pieprasījusi” (*SPSP likuma 34.panta pirmā daļa*)

❖ “Lēmumus par sociālo pabalstu piešķiršanu pieņem Sociālā dienesta vadītāja”

❑ Pašvaldības sociālais dienests ne vēlāk kā mēneša laikā pēc šo noteikumu 3.punktā minētā iesnieguma saņemšanas **pieņem lēmumu** par ģimenes (personas) atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 8.punkts*)

❑ Ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, iestāde to var pagarināt uz laiku, **ne ilgāku par četriem mēnešiem** no iesnieguma saņemšanas dienas, **par to paziņojot iesniedzējam**. ... Lēmumu par termiņa pagarināšanu var apstrīdēt un pārsūdzēt. Tiesa sūdzību izskata rakstveida procesā. Tiesas lēmums nav pārsūdzams (*Administratīvā procesa likuma 64.panta otrā daļa*)

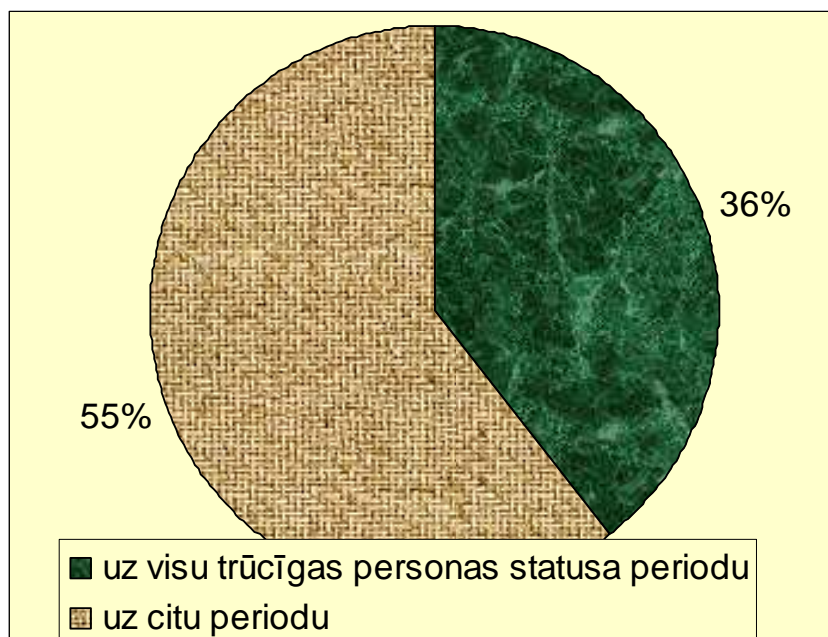
Lēmuma pieņemšana (2)

□ **Lēmumu par pabalsta piešķiršanu vai atteikumu** piešķirt pabalstu, ja nav ievērotas šajos noteikumos minētās prasības, **sociālais dienests pieņem, pamatojoties uz** ziņām, kas iegūtas, novērtējot ģimenes (personas) atbilstību trūcīgas ģimenes (personas) statusam, kā arī **vienošanos par līdzdarbību sociālās situācijas uzlabošanā** (*MK noteikumu Nr.550 11.punkts*)

❖ “*Ja pabalsta pieprasītājs vai kāds no viņa ģimenes locekļiem, kuram ar pabalsta pieprasītāju ir kopēja mājsaimniecība, ir nestrādājošs, bet ir darbaspējīgā vecumā, pabalstu piešķir un izmaksā pēc līdzdarbības pienākumu veikšanas”*

Pašvaldību ieteikumi par periodu, uz kuru piešķirams GMI pabalsts (2)

Pašvaldību ieteiktie termiņi:

uz 3 mēnešiem, pēc tam veicot pārvērtēšanu
- 49 pašvaldības

neierobežots termiņš (1 - 12 mēneši), ko
nosaka sociālais darbinieks - 5
pašvaldības

pārvērtēt katru reizi, kad mainās materiālā
situācija - 6 pašvaldības

uz līdzdarbības pienākumu pildīšanas laiku -
4 pašvaldības

Periods (1)

□ Ja vismaz viens no iesniedzēja pilngadīgajiem ģimenes locekļiem ir darbaspējas vecumā, izņemot nestrādājošas personas ar invaliditāti, trūcīgas ģimenes (personas) statusu nosaka **uz sešiem mēnešiem**, pārējos gadījumos – **uz 12 mēnešiem** (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 10.punkts*)

□ Ja laikposmā, kad ģimenei (personai) noteikts trūcīgas ģimenes (personas) statuss, **būtiski mainās** ģimenes (personas) **materiālā un sociālā situācija**, pašvaldības sociālais dienests **var izvērtēt** ģimenes (personas) **atbilstību** trūcīgas ģimenes (personas) **statusam** (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 12.punkts*)

Ienākumi

Deklarācijā norāda šādus ģimenes (personas) ienākumus:

- par pēdējiem pilniem trim kalendāra mēnešiem:

☐ ienākumi **no algota darba** (MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 13.1.1.apakšpunkts)

* *Ēnu ekonomika*

☐ **citi ienākumi**, izņemot šo noteikumu 14.punktā minētos (MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 13.1.4.apakšpunkts)

* *Gada laikā gūtie ienākumi no pārdotā nekustamā un kustamā īpašuma*

-par laikposmu no iepriekšējā gada 1.janvāra līdz 31.decembrim – **ienākumi no saimnieciskās vai profesionālās darbības** (MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 13.2.apakšpunkts)

* *VID izziņa par to, ka viņu rīcībā nav informācijas par personas gūtajiem ienākumiem*

Personai nav ienākumu

□ Ja deklarācijas iesniegšanas laikā kādam ģimenes loceklim (personai) nav ienākumu, izņemot *ģimenes valsts pabalstu*, bet iepriekšējo triju kalendāra mēnešu laikā šīs personas vidējie ienākumi bija vienādi ar vai mazāki par attiecīgā gada 1.janvārī valstī spēkā esošās minimālās mēneša darba algas apmēru, novērtējot ģimenes (personas) ienākumus un materiālo stāvokli, šīs personas ienākumus neņem vērā (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 18.punkts*)

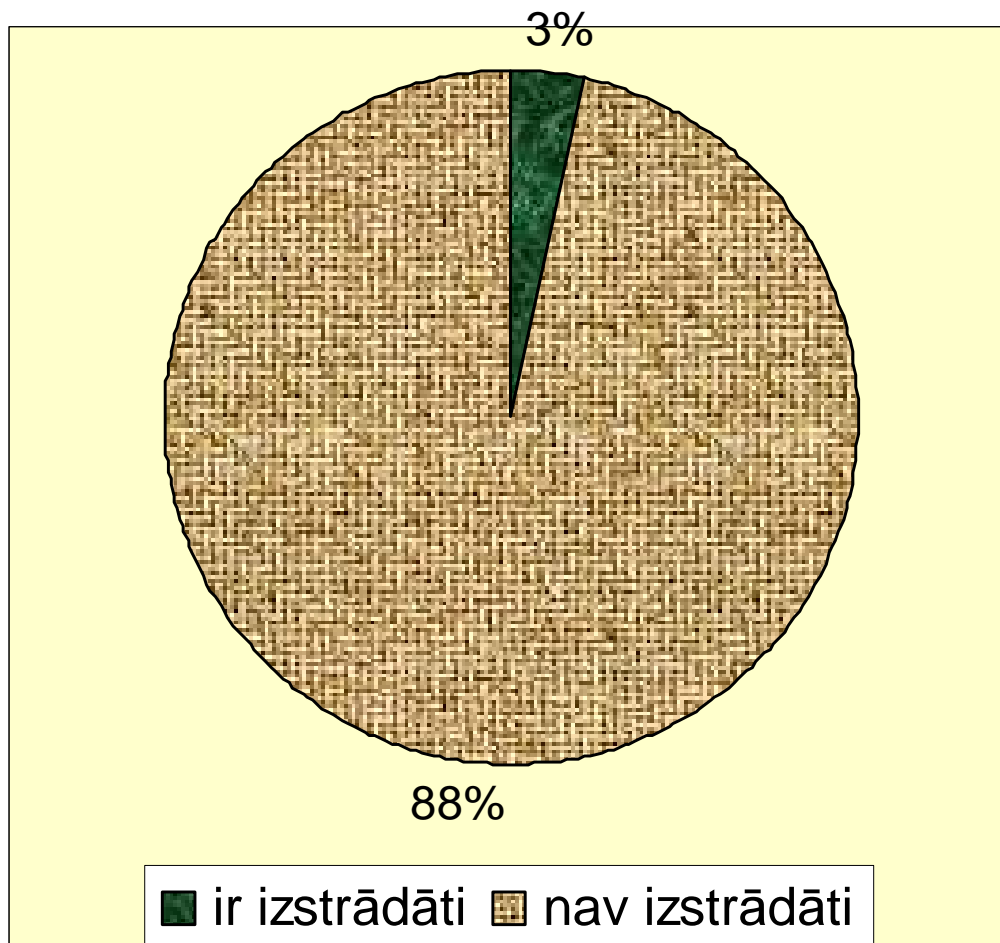

Kredītmaksājumi (1)

- Pašvaldība saistošajos noteikumos VAR noteikt ikmēneša kredītmaksājuma apmēru, par kuru pašvaldības sociālais dienests samazina ienākumu summu, aprēķinot vidējos ienākumus (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 17.punkts*)

Pašvaldību saistošie noteikumi par ikmēneša kredītmaksājuma apmēru, par kuru samazina ienākumu summu, rēķinot vidējos ienākumus (2)

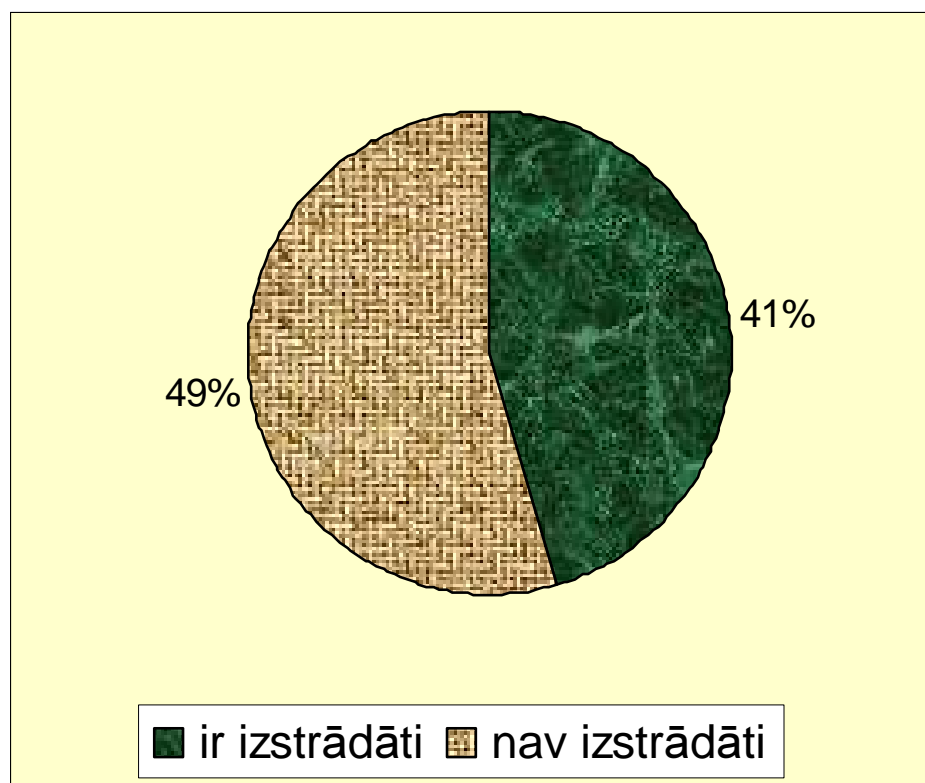
Neuzskata par īpašumu (1)

Par īpašumu šo noteikumu izpratnē nav uzskatāmi (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 19.punkts*):

- dzīvokļa vai mājas iekārta, apgērbs, sadzīves priekšmeti, bērnu piederumi, kā arī manta, uz kuru nevar vērst piedziņu pēc izpildu dokumentiem saskaņā ar Civilprocesa likuma 1.pielikuma 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 8.punktu;
- nekustamais īpašums vai tā daļa, kur savu dzīvesvietu deklarējis un dzīvo iesniedzējs un viņa ģimenes locekļi, **vai** īpašums vai tā daļa, kas pieder iesniedzējam vai kādam no ģimenes locekļiem, kur dzīvo ģimenes locekļu pirmās pakāpes radnieki, kuriem nepieder cits nekustamais īpašums;
- **zeme, mežs, ēkas** atbilstoši pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajiem kritērijiem;

Pašvaldību saistošie noteikumi par kritērijiem, atbilstoši kuriem zeme, mežs, ēkas nav uzskatāmas par īpašumu (2)

Principi:

noteikta zemes un meža platība (atkarībā no reģiona)

noteikta zemes, meža, ēku kadastra vērtība (atkarībā no reģiona)

vērtē ienākumu gūšanas iespējamību, iespējamību izmantot saimnieciskā darbībā

Neuzskata par ģiņšumu (3)

Par ģiņšumu Ńo noteikumu izpratnē nav uzskatāmi (*MK 30.03.2010. noteikumu Nr.299 19.punkts*):

- viena ģarāža, viens automobilis vai motocikls, kas ir ģimenes (personas) ģiņšumā, kā arī viens velosipēds, mopēds vai motorollers katram ģimenes loceklim

Piemaksa pie pabalsta GMI līmeņa nodrošināšanai (1)

- Pašvaldība saistošajos noteikumos VAR noteikt piemaksu garantētā minimālā ienākumu līmeņa apmērā vai lielākā apmērā pabalsta saņēmējam, kuram visi apgādājamie ir nepilngadīgi (MK 17.06.2009. noteikumu Nr.550 6.punkts)

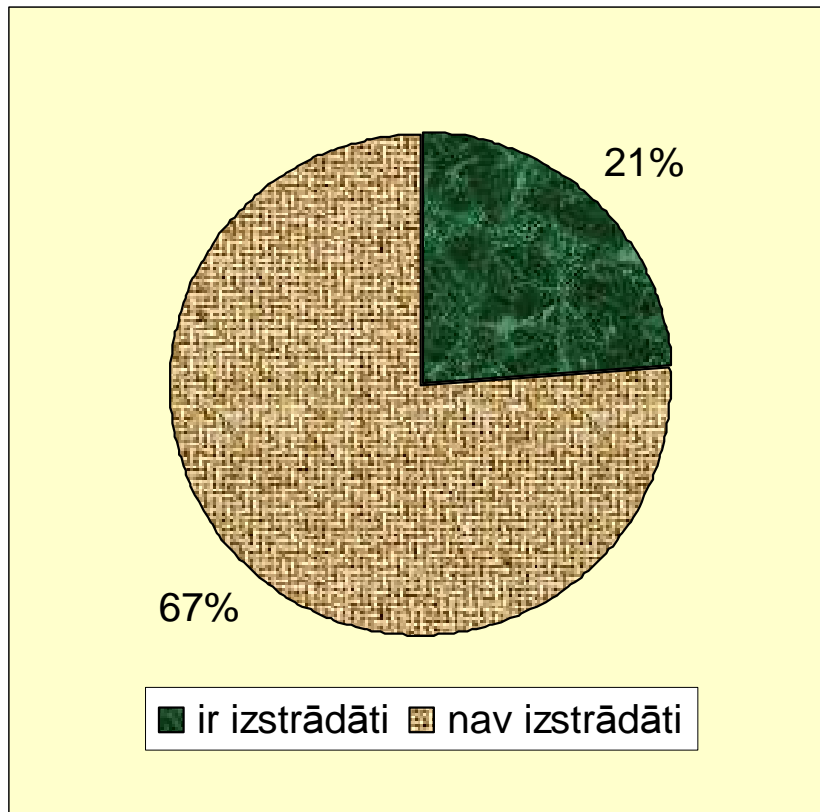
Pabalsta GMI līmeņa nodrošināšanai izmaksa (1)

(MK 17.06.2009. noteikumi Nr.550)

- ❑ **Pabalstu izmaksā** par kārtējo mēnesi pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajā termiņā (13.punkts)
- ❑ Sociālā dienesta sociālā darba speciālists un ģimene (persona) **vienojas** par pabalsta izmaksas veidu (14.punkts)
- ❑ Pabalsta izmaksu **naudā** daļēji vai pilnībā var aizstāt ar pabalstu **natūrā** (ar uzskaiti naudā), samaksājot bērnu ēdināšanas izdevumus skolā vai bērnu audzināšanas iestādē, kā arī pieaugušo ēdināšanas un **citus izdevumus** saskaņā ar pašvaldības saistošajiem noteikumiem:
 - **ja** konstatēts, ka pabalsta saņēmējs **pārkāpis vienošanos par pabalsta izlietošanas mērķiem**. Izmaksas veidu maina, sākot ar nākamo izmaksas mēnesi;
 - **pēc** ģimenes (personas) **vēlēšanās** (15.punkts)

Pašvaldību saistošie noteikumi par GMI pabalsta izmaksu natūrā (2)

Izmantošanas mērķi:

ēdināšanas izdevumi bērniem un
pieaugušajiem: 30 pašvaldības

komunālo maksājumu kārtošana: 17
pašvaldības

preču iegāde pamatvajadzību
apmierināšanai: 5 pašvaldības

Līdzdarbība (1)

❑ Sociālais dienests noslēdz vienošanos par līdzdarbību (2.pielikums) (turpmāk – vienošanās) ar katru pilngadīgo pabalsta saņēmēju, **vienojoties par pasākumiem** pabalsta saņēmēja un viņa ģimenes sociālās situācijas uzlabošanai. Vienošanos var neslēgt ar pensionāriem un personām ar invaliditāti, kā arī ar jauniešiem līdz 20 gadu vecumam, ja tie iegūst vispārējo vidējo izglītību vai vidējo profesionālo izglītību dienas nodaļā (*MK 17.06.2009. noteikumi Nr.550 10.punkts*)

❑ **Pabalstu** garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai ģimenei samazina par personai piešķirto daļu vai atsevišķi dzīvojošai personai **nepiešķir**, ja persona **atteikusies** no līdzdarbības pienākumu pildīšanas (*SPSP likuma 39.panta pirmā daļa*)

❖ **pabalstu piešķir un izmaksā pēc līdzdarbības pienākumu veikšanas**”

Līdzdarbība (2)

(MK 17.06.2009. noteikumi Nr.550)

□ Ja kāds no pabalsta saņēmējiem launprātīgi nepilda vienošanos, piešķirtā pabalsta apmēru var samazināt par līdzdarbības pienākumus nepildošās personas garantētā minimālā ienākuma līmeni. **Pabalstu samazina**, ja pabalsta saņēmējs:

- nav sniedzis visas nepieciešamās ziņas par sevi;
- nav izmantojis Nodarbinātības valsts aģentūras piedāvātos pakalpojumus;
- nav izmantojis iespēju vērsties pie ārsta, lai veiktu medicīnisko izmeklēšanu un ārstēšanu;
- nav izmantojis iespējas gūt no valsts sociālās drošības sistēmas visus ienākumus, kas viņam pienākas;
- nav ieradies sociālajā dienestā, lai novērtētu vienošanās izpildes gaitu (18.punkts)

* Pabalstu samazina **vai atsaka**, ja pabalsta saņēmējs:

- **nav noteiktā laika periodā deklarējis dzīvesvietu**

Līdzdarbība (3)

☐ Rīgas Sociālais dienests:

- sadarboties ar sociālo darbinieku;
- iesniegt dokumentus;
- apmeklēt atbalsta grupu;
- iesaistīties NVA aktivitātēs;
- saņemto palīdzību izmantot atbilstoši tai paredzētajam mērķim.

☐ Salas novads:

- apmeklēt psihosociālās konsultācijas sociālajā dienestā 1x mēnesī;
- sadarboties ar skolu, lai sniegtu bērnam atbalstu izglītības iegūšanā;
- iesaistīties NVA aktivitātēs, tai skaitā 100 Ls stipendijas programmā;
- sakārtot dokumentus (t.sk. - izņemt pasi, deklarēt dzīvesvietu u.c.);
- sniegt prasību tiesā par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam;
- iesniegt dokumentus, lai saņemtu uzturlīdzekļus no Uzturlīdzekļu garantijas fonda;
- apmeklēt sociālās integrācijas pasākumus, kas pašvaldībā tiek organizēti kā atbalsta grupas, sadarbībā ar NVO;
- ar sociālā dienesta izsniegtu apgaitas lapu ierasties pie darba devējiem, lai apzinātu algota darba iespējas.

Līdzdarbība (4)

☐ Citas pašvaldības:

- izaudzēt nepieciešamos dārzeņus piemājas zemē;
- apsaimniekot piemājas zemi;
- piedalīties Dienas centra rīkotajos pasākumos ar mērķi apgūt sociālās prasmes;
- uzsākt sadarbību ar Ģimenes atbalsta centru;
- noslēgt īres līgumu;
- sakopt dzīvojamo telpu, mājas apkārtni;
- regulāri veikt maksājumus par komunālajiem pakalpojumiem;
- NVA noslēgt individuālā plānojuma līgumu;
- iesniegt čekus, stingrās uzskaites kvītis par izlietoto pabalstu GMI līmeņa nodrošināšanai.

Līdzdarbība (5)

❑ Citas pašvaldības:

- pildīt vecāku pienākumus bērna izglītošanā un audzināšanā;
- rūpēties par bērna attīstībai labvēlīgiem apstākļiem, saskaņā ar Civillikumu;
- regulāri rūpēties, lai bērniem tiktu nodrošinātas pamatvajadzības;
- dzimšanas apliecībā ierakstīt ģimenē dzīvojošu bērna tēvu;
- nokārtot invaliditātes grupu;
- dzīvesvietas deklarēšana;
- risināt dzīvesvietas jautājumus;
- iesaistīties apmācībā darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai;
- sastāvēt NVA uzskaitē;
- intensīvi meklēt algotu darbu;
- aktīvi līdzdarboties savu sociālo problēmu risināšanā;
- aktīvi meklēt un izmantot jebkuru legālu iespēju, lai palielinātu ienākumus;
- aktīvi piedalīties nodarbinātību veicinošos pasākumos;
- nepieciešamības gadījumā – aktīvi risināt savas un savu ģimenes locekļu veselības problēmas;
- lietderīgi izmantot GMI pabalstu;
- par vienu GMI pabalsta daļu iegādāties pārtiku.

Kopsavilkums

Sociālā dienesta problēmas:

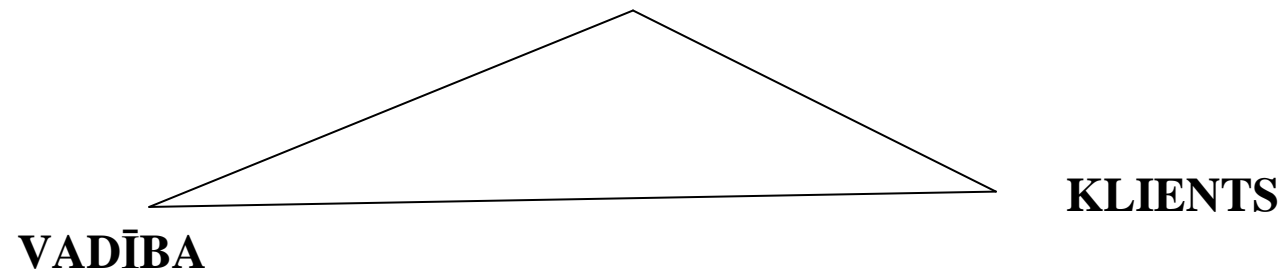
- no pabalstiem atkarīgas cilvēku grupas veidošanās
- nepatiesu ziņu sniegšana ar mērķi izkrāpt sociālo palīdzību
- pabalstu dalīšana sociālā darba vietā
- resursu trūkums kvalitatīvai pienākumu veikšanai

Sociālo darbinieku ieteikumi problēmu risināšanai:

- līdzdarbības pasākumu ietvara paplašināšana
 - sociālās palīdzības ierobežošana termiņos, apjomos, piešķiršanas nosacījumos
 - klienta atbildības palielināšana
 - sociālā darbinieka resursu palielināšana (pieeja datu reģistriem, precīza normu definēšana normatīvajos aktos, metodiskā palīdzība)
 - noteikt vienotus kritērijus visai valstij – dot plašākas iespējas pašvaldībām risināt individuālus gadījumus
-

Mērķi

SOCIĀLAIS DARBINIEKS

Paldies par uzmanību!

Kontaktinformācija:

Maruta Pavasare, maruta.pavasare@lm.gov.lv, 67021661

Maija Sarkane, maija.sarkane@lm.gov.lv, 67021670

Dace Zvirgzdiņa, dace.zvirgzdina@lm.gov.lv, 67021593

